

Bůh zaslíbil Izraelcům nádhernou a úrodnou zemi.

Museli do ní doputovat až z Mezopotámie, odkud je vedl praotec Abrahám. V nové zemi žili pokojně ve víře v jediného mocného Boha, stvořitele světa. Pak na Izraelce udeřilo sucho a neúroda, a tak mnozí z nich odešli do Egypta. Tam sice nestrádali hladem, ale stali se z nich otroci Egyptánů.

Z otroctví vyvedl Izraelce Mojžíš. Byl to muž vzdělaný a houževnatý, navíc dostal od Boha velkou moc. Díky ní mohl vzdorovat egyptskému faraonovi. S touto mocí dokázal přesvědčit i samotné Izraelce, když reptali a báli se cesty do neznáma.

Bůh dal Izraelcům deset zákonů.

První a nejdůležitější zákon říkal: Budeš věřit v jednoho Boha. Boží zákony měly Izraelcům pomáhat, aby v zaslíbené zemi žili svorně a spravedlivě. Tady pásli svoje stáda, tady sklízeli pšenici a proso, stavěli vesnice a města, tady rodili a vychovávali svoje děti.

Bůh mluvil s Izraelci prostřednictvím svých andělů a proroků. Dal Izraelcům i slavného krále Davida, který sjednotil všechny kmeny. Davidův syn Šalomoun postavil skvostný Chrám, kde kněží sloužili Bohu.

Po tisíc let dodržovali Izraelci všech deset Božích zákonů. Za tu dobu prošli mnoha těžkými zkouškami, ale obstáli. Nepřátelé je zavekli do dalekého Babylonu, ale i tam si Izraelci udrželi svou víru. Když se konečně směli vrátit domů, znovu postavili Chrám k větší slávě Boha.

DOMOV PLNÝ NEPŘÁTEL

Tisíc let plynulo zaslíbenou zemí jako řeka. Stejně jako voda dokáže rozdrolit a odplavit celé hory, i čas oslabil a smetl mnohé mocné sousední říše. Po stovky let se na sebe vrhaly jako divá zvířata, trhaly se navzájem na kusy a polykaly svoje území. Jak těžké bylo pro Izraelce hájit uprostřed těch válek svoji malou zemi!

Asyřané Izraelcům vypálili Jeruzalém a zničili Chrám. Asyrské království však později podlehlo králům Persie, kteří přišli od východu. Potom zase přitáhli ze západu, až z Řecka, bojovníci krále Alexandra. Peršany porazili a podmanili si všechna jejich území, s nimi i starobylý Egypt a zemi Izraelců.

Za vlády Alexandrových nástupců se rozvíjela řemesla, umění a vědy. Vzdělaní Izraelci se naučili mluvit řecky. Bohu sloužil i dál jediný Chrám v Jeruzalémě, ale všude se stavěly i malé modlitebny zvané synagogy. Mnoho jich vzniklo v zemi Izraelců, ale stavěly se i jinde, v městech sousedních zemí, jakými byly Sýrie, Kilíkie, Kapadocie, Malá Asie a dokonce i Řecko. Zdálo se, že svět prožívá období souladu a rozkvětu.

Stalo se však, že na západě Evropy povstala nová velká říše. Muži z města Řím vycvičili mocnou armádu a posílali svoje vojáky do všech světových stran. Žádný král, žádný kníže ani náčelník nedokázal vzdorovat římským legiím. Jako žhavá láva, kterou chrlí jediný jícen sopky, se nezadržitelně valily Evropou, Afrikou i Asií. Římané spoutali dobyté země svými přísnými zákony, pevnými cestami, poštovními stanicemi a vojenskými pevnostmi a tábory.

Přinesli s sebou i své bohy. Pro každou činnost, pro každý úkaz v přírodě i na nebi měli Římané jiné božstvo: boha hromu, bohyni domácího krbu, boha podsvětí, boha války, boha vína nebo bohyni lásky. Ve všech zemích, které dobyli, stavěli chrámy nejen svým božstvům, ale i císaři.

Jak těžko se muselo žít Izraelcům, když jejich zemi vládl cizí místodržitel. Nerozuměl ani jejich řeči, ani zvykům. Jak krušné bylo pro bohobojné muže procházet kolem soch cizích božstev, které jejich zemi znesvěcovaly a urážely jejich víru v jediného Boha.

Izraelci řešili svůj odpor k římským vetřelcům různými způsoby: Někteří odešli do pouště, aby

tam prosili Boha za odpuštění všech hříchů. Tito muži si říkali esejci. Jiná skupina, říkali si saduceové, obsadila významná místa v radě kněží a odtud chtěla svojí zemi pomáhat. Farizeové neboli zákoníci chtěli bránit svou víru úporným dodržováním Mojžíšových zákonů a předpisů. Poslední skupina, zélóti, se uchýlila k násilnému vzdoru.

Každým dnem se v ulicích Jeruzaléma i jiných měst odehrávaly potyčky Izraelců s vetřelci. Jak se však mohli obyčejní rolníci, řemeslníci a pastýři ubránit dobře cvičeným římským vojákům? Vězení se plnila a z plání za městy se stala popraviště. Povstalci umírali v bolestech. Nebyli plnoprávními římskými občany, proto byli popravováni potupným způsobem: byli přibiti na kříž.

Naděje všech Izraelců se proto upínala ke slovům proroků. Ti předpověděli, že už brzy přijde ten, který všechny zachrání: Spasitel neboli Mesiáš.

CO ZVĚSTOVAL ANDĚL

V oněch těžkých dobách nechali Římané v Jeruzalémě vládnout izraelského krále Heroda. Směl však řešit jen drobné záležitosti, všechno důležité podléhalo místodržiteli, kterého do Jeruzaléma dosadil sám císař Augustus.

Do sboru chrámových kněží náležel tehdy i jeden starý a spravedlivý muž, jehož jméno bylo Zachariáš. Neměl žádné děti. Zůstat bez potomstva bývalo mezi Izraelci velkou hanbou. Dokud byl Zachariáš mladý, denně prosil Boha, aby se nad ním a nad jeho ženou smiloval a dal jim alespoň jedno dítě. Po létech se však už smířil s osudem, že potomky mít nebude.

Jednoho dne měl službu v Chrámu. Když přistoupil k oltáři, uviděl vedle sebe stát muže, jemuž zářila tvář tak, že Zachariáš musel přimhouřit oči, aby ten jas vydržel.

„Zachariáši, spravedlivý člověče,“ oslovil muž kněze. „Bůh vyslyšel tvoje modlitby. Budeš mít syna.“

„Tomu nevěřím, to se nemůže stát. Moje žena Alžběta je stará, už nedokáže porodit dítě,“ zapochyboval Zachariáš.

Muž však pokračoval: „Tvůj syn dostane jméno Jan. Bůh si ho vybral a má pro něj připraveno velké poslání: Jan má všechny lidi připravit na příchod Spasitele. Na příchod krále, který vás osvobodí.“

„Jak ti mám věřit? Kdo vlastně jsi?“ zeptal se kněz.

„Jsem Gabriel, Boží posel, patřím mezi anděly, kteří směji pobývat v blízkosti Boha. Ale ty, Zachariáši, jsi zapochyboval o úmyslech, které s tebou Bůh má. Proto ti teď vezmu dar řeči a vrátím ti ho, až se moje slova začnou naplňovat,“ pronesl archanděl a jeho obraz se rozplynul v šeru svatyně.

Zachariáš vyběhl z Chrámu a chtěl lidem vyprávět, co se mu právě přihodilo. Nedostal však ze sebe ani hlásku, jen naprázdno otevíral ústa a mával rukama. Lidé však pochopili, že Zachariáš musel mít v Chrámu prorocké vidění.

Za několik týdnů Alžběta pocítila, že bude mít dítě. Podivila se tomu, ale její radost byla silnější než údiv. Děkovala Bohu, že její život konečně dostane naplnění a smysl. Rozhodla se však, že svoje těhotenství prozatím utají.

Alžběta měla v severním kraji, v městě Nazaret, mladičkou příbuznou Marii. Marie byla zbožná a pracovitá dívka, řídila se Božími příkázáními, svoje rodiče poslouchala a ctěla. Protože měla něžnou tvář a dobré srdce, požádal o její ruku mladý tesař Josef, který pocházel z rodu slavného krále Davida.

Mariini rodiče, Anna a Joachim, svou dceru Josefovi rádi slíbili. Marie se zvolna připravovala na svůj budoucí život, chystala si výbavu, s níž za čas odejde do ženichova domu.

Jednoho dne v pravé poledne se ve světnici, kde Marie předla, objevil neznámý muž. Než se dívka stačila podívat, jak se dostal dovnitř, muž promluvil: „Buď dlouho zdráva, Marie. Jsi naplněná láskou a dobrem, Bůh je s tebou. Tebe požehnal a požehnal i plod, který v sobě nosíš.“

„Jak bych mohla mít dítě, vždyť ještě nejsem vdaná a s žádným mužem nežiju,“ obrátila Marie udivený pohled k cizinci.

„Věř mým slovům,“ poklekl muž před Marií. „Jsem archanděl Gabriel a nesu ti dobrou zvěst. Právě tebe si Bůh vyvolil. Dáš světu dítě, které všechny zachrání.“

Marie se odvážila podívat andělovi zblízka do očí a uviděla v nich cosi, co nedovedla pojmenovat.

„Ať se tedy všechno stane tak, jak si přeje Bůh,“ znovu sklopila Marie zrak ke své přeslici a anděl zmizel.